

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

28. februar 2019

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 255 (Alm. del) af 11. december 2018

Spørgsmål

Vil ministeren redegøre for konsekvenserne, hvis integrationsydelsen (nu selvforørgelses- og hjemrejseydelsen og overgangsydelsen), kontanthjælpsloftet, 225-timersreglen og optjeningskrav for børne- og ungeydelse ikke var blevet gennemført, i relation til:

- Hvor mange ekstra udgifter, det ville have været forbundet med for hver enkelt kommune i Danmark (gennemsnit)
- De ekstra udgifter forbundet hermed omregnet til sygeplejersker
- De ekstra udgifter er forbundet hermed omregnet til pædagoger og pædagogmedhjælpere
- De ekstra udgifter forbundet hermed omregnet til læger
- De ekstra udgifter forbundet hermed omregnet til politibetjente
- De ekstra udgifter forbundet hermed omregnet til sosu-assistent

Ministerens besvarelse af spørgsmålet er offentliggjort i 2019-pl

Svar

I spørgsmålet spørges der til et scenarie, hvori ovenstående reformer ikke er blevet gennemført. Ministeriet udregner ikke kontrafaktiske scenarier, da disse som udgangspunkt er ukendte. I stedet kan de økonomiske konsekvenser for at afskaffe reformerne fremadrettet skønnes.

Dette svar udreder elementerne i børne- og ungeydelsen, men henviser til FIU nr. 229 (alm. del) 2018 samt FIU nr. 490 (alm. del) 2018 for en redegørelse af elementerne i integrationsydelsen, kontanthjælpsloftet og 225-timers reglen.

Udgifter i kommunerne

Der bliver i spørgsmålet spurgt til de udgiftsmæssige konsekvenser for hver enkelt kommune (gennemsnitstal) af at afskaffe reformerne. Spørgsmålet forstås således, at der ønskes en opgørelse af de samlede udgiftsmæssige konsekvenser for kommunerne fordelt som et gennemsnit på landets 98 kommuner.

Sammenhængen mellem kommunernes udgifter ved udbetaling af forsørgelsesydelse og kommunernes indtægter herved gør, at der ikke kan siges at være en isoleret udgift for kommunerne ved afskaffelsen af reformerne.

Dette skal ses i lyset af, at øgede kommunale overførselsudgifter samt driftsudgifter til aktivering som følge af ovenstående ændringer isoleret set vil blive modsvaret af et højere bloktilskud og statsrefusion til kommunerne. Kommunerne afholder således som udgangspunkt udgifterne til overførsler samt driftsudgifter til aktivering *udenfor* den kommunale serviceramme. Den enkelte kommunes udgifter til forsørgelsesydelse og driftsudgifter til aktivering er i et vist omfang omfattet af direkte statsrefusion. Den del af kommunernes udgifter til overførsler samt driftsudgifter til aktivering, som ikke dækkes af direkte statsrefusion, er omfattet af den statslige budgetgaranti, hvilket betyder, at kommunerens udgifter til disse under ét dækkes af staten.

Hertil kommer evt. merudgifter til administration af jobcentre, som er omfattet af den kommunale serviceramme, og som ikke er omfattet af direkte statsrefusion. Evt. merudgifter hertil vil som udgangspunkt ikke blive modsvaret af et højere bloktilskud. Disse eventuelle merudgifter opgøres dog som udgangspunkt ikke ved denne type beregninger.

Ved udregning af det samlede offentlige mindreprovenu tages der endvidere højde for skat og tilbageløb, hvilket primært tilfalder staten og derved ikke ville indgå i kommunernes udgifter. I nedestående *tabel 1* fremgår derfor det offentlige samlede mindreprovenu, hvilket omregnes til årsværk for forskellige stillinger i *tabel 2*.

Børne- og ungeydelsen

Børne og ungeydelsen er en ydelse, der bliver udbetalt til forsørgere, der har bopæl i Danmark samt er skattepligtige i landet. Ydelsen er skattefritaget og udbetalingen er baseret på antallet af forsørgeres børn samt børnenes alder.

I 2010 indførtes et optjeningskrav for børne- og ungeydelsen. Kravet bestod i, at forsørgere skulle have bopæl eller arbejdet i mindst to ud af de seneste ti år i Danmark for at opnå ret til børne- og ungeydelsen. Efterfølgende er reglerne blevet ændret, så bopæl og arbejde i alle EU/EØS lande medregnes i optjeningskravet.

I 2017 blev der vedtaget en ændring af optjeningskravet, så nye ansøgere af børne- og ungeydelse fra 1. januar 2018 skal kunne dokumentere bopæl eller arbejde i mindst seks af de seneste ti år i et EU/EØS land for at opnå ret til børne- og ungeydelsen.

Ved udregning af de økonomiske effekter af en afskaffelse af optjeningskravet for børne- og ungeydelsen indregnes der, at dette vil give en besparelse på integrationsydelse gennem 225-timers reglen. Familier på integrationsydelse, der ikke har optjent ret til børne- og ungeydelsen, er fritaget for 225-timers reglen. Det lægges til grund i beregningerne, at denne fritagelse for 225-timers reglen bortfalder såfremt, at optjeningskravet for børne- og ungeydelsen bortfalder. Derved vil flere

personer på integrationsydelse blive nedsat i ydelse, såfremt de ikke lever op til 225-timers reglen.

Det skønnes, at mindreprovenuet for de samlede offentlige finanser, efter skat, tilbageløb og adfærd, ved en afskaffelse af optjeningskravet for børne- og ungeydelsen samlet vil være ca. 60 mio. kr. i 2020 stigende til ca. 80 mio. kr. i 2025.

Økonomiske konsekvenser

Tabel 1 opsummerer konsekvenserne på de offentlige finanser af en afskaffelse af integrationsydelsen, kontanthjælpsloftet, 225-timers reglen og optjeningskravet for børne- og ungeydelsen. Der er ikke taget højde for eventuelt samspil ved afskaffelse af alle fire elementer samtidig eller samspillet til andre reformer.

Tabel 1							
Konsekvenser på de offentlige finanser afskaffelse af hhv. integrationsydelse, kontanthjælpsloft, 225-timersregel og optjeningskrav for børne- og ungeydelse							
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Varigt
Umiddelbart mindreprovenu før skat, tilbageløb og adfærd, mio. kr. (2019-niveau)							
Integrationsydelse	800	700	700	600	600	500	
Kontanthjælpsloft	400	400	400	400	400	400	400
225-timersregel	200	200	200	200	200	200	200
Optjeningskrav for børne- og ungeydelse	50	50	100	100	100	100	
Mindreprovenu efter skat, tilbageløb og adfærd, mio. kr. (2019-niveau)							
Integrationsydelse	700	600	600	500	500	500	
Kontanthjælpsloft	500	500	500	500	500	500	500
225-timersregel	100	100	100	100	100	100	100
Optjeningskrav for børne- og ungeydelse	50	50	50	100	100	100	

Anm.: Provenuerne er afrundet til nærmeste 100 mio. kr., og personopgørelserne til nærmeste 100 personer. Merudgifterne er opgjort inkl. afdæmpet regulering af ydelserne fra 2019 til 2023. Der er ikke beregnet varigt mindreprovenu ved afskaffelse af integrationsydelsen eller optjeningskrav for børne- og ungeydelsen, da der ikke er skønnet over antallet af integrationsydelsesmodtagere efter 2025 på grund af usikkerhed. For de øvrige initiativer afspejler det varige mindreprovenu den fuldt indfasede virkning. Mindreprovenuet forbundet med afskaffelse af kontanthjælpsloft og 225-timersregel er opgjort med udgangspunkt i beregningerne bag indbudgetteringen finansloven for 2016 og finansloven for 2013, som herefter er opregnet med de seneste pris- og lønsatser fra Økonomisk Redegørelse (ØR) dec 2018.

Kilde: FL19 og ØR december 2018 fsva. afskaffelse af integrationsydelse. Indbudgettering på FL16 og ØR december 2018 fsva. afskaffelse af kontanthjælpsloft og 225-timersregel samt egne beregninger. Beregningsgrundlag i lovforslag L. 35 (2017-2018) og SKM fsva. afskaffelse af optjeningskravet for børne- og ungeydelsen

Årslønninger

De absolutte mindreprovenuier i *tabel 1* kan omregnes til et antal årslønninger for sygeplejersker, pædagoger, folkeskolelærere, læger, SOSU-assistentter og politibetjente, jf. *tabel 2*.

Omregningen afspejler et isoleret regneeksempel, der viser hvad de skønnede mindreprovenuier svarer til i antal fuldtidsansatte for de efterspurgte personalegrupper. Det skal i denne forbindelse generelt bemærkes, at kommunerne som hovedregel ikke kan anvende et evt. provenu fra reducerede overførselsudgifter til højere serviceudgifter, herunder ansættelse af eksempelvis folkeskolelærere og pædagoger.

Det fremgår af tabellen, at det skønnede mindreproveneru fra afskaffelse af integrationsydelse svarer til f.eks. ca. 1.000 årslønninger for pædagoger.

Tabel 2

Mindreprovenu i 2025 omregnet til årslønninger for forskellige personalegrupper (2019-niveau)

	Samlet mindreproveneru i 2025 (mio. kr.)	Årlig lønudgift tillagt overhead pr. fuldtids-beskæftiget (kr.)	Beregnet antal årslønninger (1.000 årslønninger)
Afskaffelse af integrationsydelse			
Sygeplejersker ¹⁾	500	590.000	0,8
Pædagoger ²⁾	500	520.000	1,0
Folkeskolelærere ³⁾	500	630.000	0,8
Læger ⁴⁾	500	1.040.000	0,5
SOSU-assistentter ⁵⁾	500	510.000	1,0
Politibetjente	500	700.000	0,7
Afskaffelse af kontanthjælpsloft			
Sygeplejersker ¹⁾	500	590.000	0,8
Pædagoger ²⁾	500	520.000	1,0
Folkeskolelærere ³⁾	500	630.000	0,8
Læger ⁴⁾	500	1.040.000	0,5
SOSU-assistentter ⁵⁾	500	510.000	1,0
Politibetjente	500	700.000	0,7
Afskaffelse af 225-timersregel			
Sygeplejersker ¹⁾	100	590.000	0,2
Pædagoger ²⁾	100	520.000	0,2
Folkeskolelærere ³⁾	100	630.000	0,2
Læger ⁴⁾	100	1.040.000	0,1
SOSU-assistentter ⁵⁾	100	510.000	0,2
Politibetjente	100	700.000	0,1

Afskaffelse af optjeningskrav for børne- og ungeydelsen			
Sygeplejersker ¹⁾	100	590.000	0,2
Pædagoger ²⁾	100	520.000	0,2
Folkeskolelærere ³⁾	100	630.000	0,2
Læger ⁴⁾	100	1.040.000	0,1
SOSU-assistent ⁵⁾	100	510.000	0,2
Politibetjente	100	700.000	0,1

Anm.: Antallet af årslønninger svarende til et beløb i størrelsesordenen af mindreprovenu ved afskaffelse af hhv. integrationsydelse, kontanthjælpsloft, 225-timersregel og børne- og ungedyden, er beregnet på baggrund af de afrundede tal fra tabel 1. For alle personalegrupper er den årlige lønudgift (inkl. overhead) opregnet til 2019-priser og afrundet til nærmeste 10.000 kr. For sygeplejersker, pædagoger, folkeskolelærere, læger og SOSU-assistent er den årlige lønudgifts opgjort pba. overenskomst- og løndata for fuldtidsansatte tjenestemænd og overenskomstansatte (ekskl. elever, fleksjob og ekstraordinært ansatte) i 2017 i kommuner og regioner. I tilfælde af flere stillingskategorier er der lagt et vægnet gennemsnit til grund. Lønudgiften udgør grundløn, særlig feriegodtgørelse, pensionsbidrag samt centrale-, lokale- og genetillæg, og der er i beregningen antaget et overhead på 20 pct. af lønudgiften. 1) Omfatter stillingskategorierne sygeplejersker og ledende sygeplejersker under overenskomstområderne *syge- og sundhedspersonale*. 2) Omfatter overenskomstområderne *pædagogisk personale i daginstitution/klub/skolefritidsordning* samt *pædagogisk personale i dagplejeordninger*. 3) Omfatter stillingskategorierne børnehaveklasseledere, lærere, timelønnede lærere og øvrige lærere mv. under overenskomstrådet *lærere m.fl. i folkeskolen og specialundervisning*. 4) Omfatter stillingskategorierne under overenskomstområderne *overlæger, speciallægekonsulenter, sygehuslæger, underordnede læger samt kommunallæger*. 5) Omfatter stillingskategorier under overenskomstområderne *social- og sundhedspersonale, KL og social- og sundhedspersonale, Regioner*. Udover stillingskategorien *social- og sundhedsassistenter* omfatter opgørelsen sygehjælpere, beskæftigelsesvejledere, plejehjemsassistenter, 1. assistenter, assistenter aften/nat, plejere samt plejere og sosu-assistenten trin 26-30. Det skyldes, at uddannelsen til SOSU-assistent har afløst en række uddannelser på sundhedsområdet. For politibetjente udgør den årlige lønudgift gennemsnitslønnen inkl. pension for polititjenestemænd inkl. elever over hele deres ansættelsesforløb. Den årlige lønudgift er tillagt et driftsoverhead på ca. 220.000 kr. (2019-PL), og opgørelsen af lønudgifterne til politibetjente kan således ikke sammenlignes med de øvrige personalegrupper.

Kilde: Kommunernes og Regionernes Løndatakontor (KRL), Justitsministeriet og egne beregninger.

Med venlig hilsen

Kristian Jensen
Finansminister